

Műemlékvédelem jogi szabályozása

(előadás vázlat)

2007.10.09.

Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
Felügyeleti Igazgatóság
Dr. Csengel Péter
E-mail: peter.csengel@koh.hu

I. Blokk

Történeti előzmények és szabályozás

A műemlékvédelem kezdetei (19. század)

Tudománytörténeti előzmények:

- **1802: MNM és Országos Könyvtár**
- **Építési tárgyú szabályok**
- **1850-60 –Centrál Comission**
- **1860-tól: - MTA Archeológiai Bizottsága – de 1872-ig E.M. és MNM**
(Rómer, Ipolyi, Henszlmann, Arányi),
- **Civil szervezetek és szerepük:**
1841-1933: Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Társasága (MOTT),
időhatár: 1711 (szatmári béke)
- **1872: Magyar Kárpát Egyesület – turizmus, felfedező utak**
- **1881-től Műemlékek Országos Bizottsága - topográfiai gyűjtő utak**
Orbán Balázs - Erdély
Divald Kornél – Felvidék

1881. XXXIX. törvény-cikk

- **Előkép: fr. műemléki törvény**

I. fejezet: műemlékekről és azok gondozásáról, 6-7. §

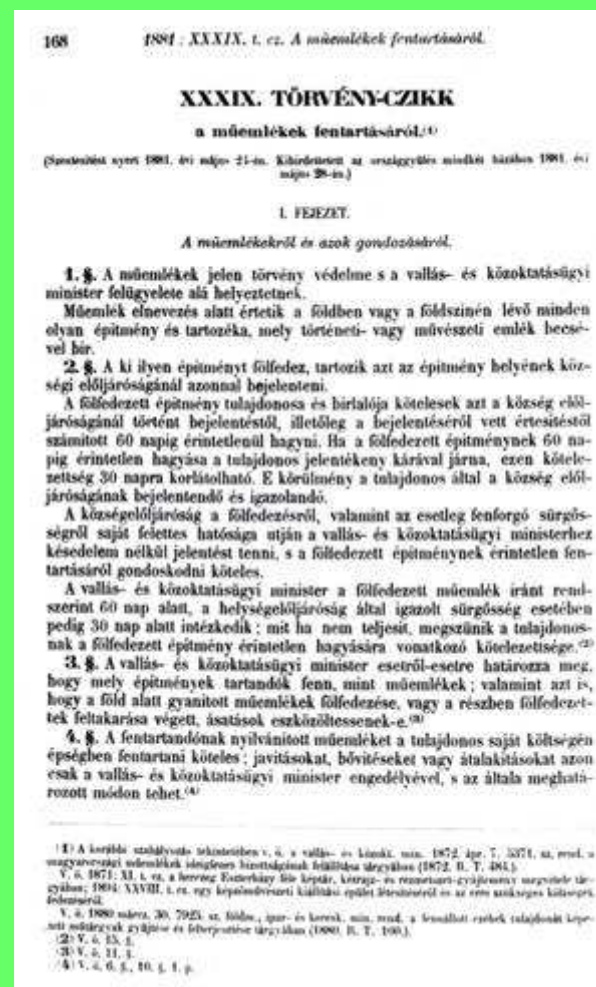
- **Műemlék:** földben, föld felszínén... építmény és tartozéka, történeti vagy művészeti érték
- **Miniszteri jogkör**
- **Kötelezettség megszűnése - nyilatkozattal Támogatás**

II. fejezet: kisajátítás szabályai, 9 és 13. §

- **Hatálya: 1./ ideiglenes 2./ végleges**
- **Feltétele**
- **Kártalanítási szabály**

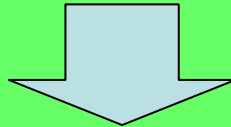
III. fejezet: Szankciórendszer

- **Elkövetési magatartás:**
- **Minősítés:** Kihágás,
- **Pénzbírság (5-100 Ft), és helyreállítás költsége**

A törvény értékelése

- Kényszerű kompromisszumok
 - **Hiányzott** a végrehajtás alapja, -- az **állami műemléki alap**
 - Törvénybe iktatta a **felelősségvállalás elhárítását**

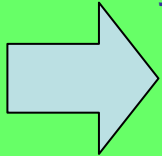

felmentette a magántulajdonosokat is

- **68 évig volt hatályban**
(1880-1919: 33, 1944-ig további 13 épület vált műemlékké)
- **NEM ÁLLAMI** finanszírozási módok:
 - Katolikus vallás-alap**
 - Sorsjegykölcsön - 1896** – Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
 - Adózási kedvezmény - 1929** – a jó karban tartási kötelezettség céljára

Törvénymódosítási javaslatok és kísérletek

- . MOB elnök (Forster Gy.) javaslatai
 - a védelem: **ingó és ingatlan** műemlékek
 - anyagi eszközök -- **helyette:**

BM rendelet a budai vár kivitelezői munkái nyomán

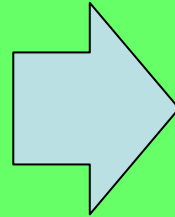
- műemléken **bontás , építés, átalakítás,**
 - nem műemléken végzett munka, **utca ill. város-,és tájképi hatásai**
- } a MOB ill. Közmunkák Tanácsa
- **Politika és műemlékvédelem** – mint az önreprezentáció eszköze
Koronázó templom, (Schulek Frigyes),
Milleneumi emlékek
 - **I. bécsi döntés** (1938 nov. 2.) és **II. bécsi döntés** (1940 aug. 30.)
Törvényjavaslatok 1941, 1942
 - **1942 jegyzék** -- Hóman Bálint miniszter (műemlék megnevezése, helye, telekkönyvi tulajdonosa, legutolsó restaurálása, védelem ügyszáma és kelte) **44 épület,**
 - **Törvénytervezetek** 1945 július 1.i határidővel -- **irattárba**

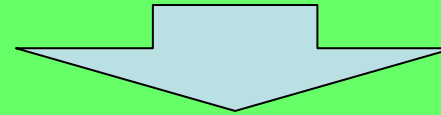
Budapest, Nagyboldogasszony templom, Szentháromság szobor, 1872 előtt

A műemlékvédelem szervezete

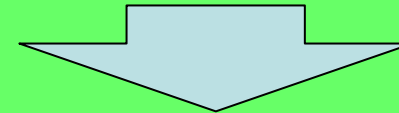
1872 MIB
Műemlékek Ideiglenes Bizottsága

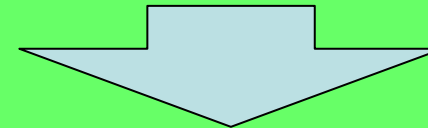
1881 MOB
Műemlékek Országos Bizottsága

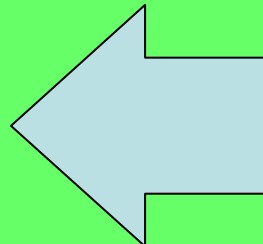
1949 MUMOK
Múzeumok és Műemlékek Országos Bizottsága

1957 OMF
Országos Műemléki Felügyelőség

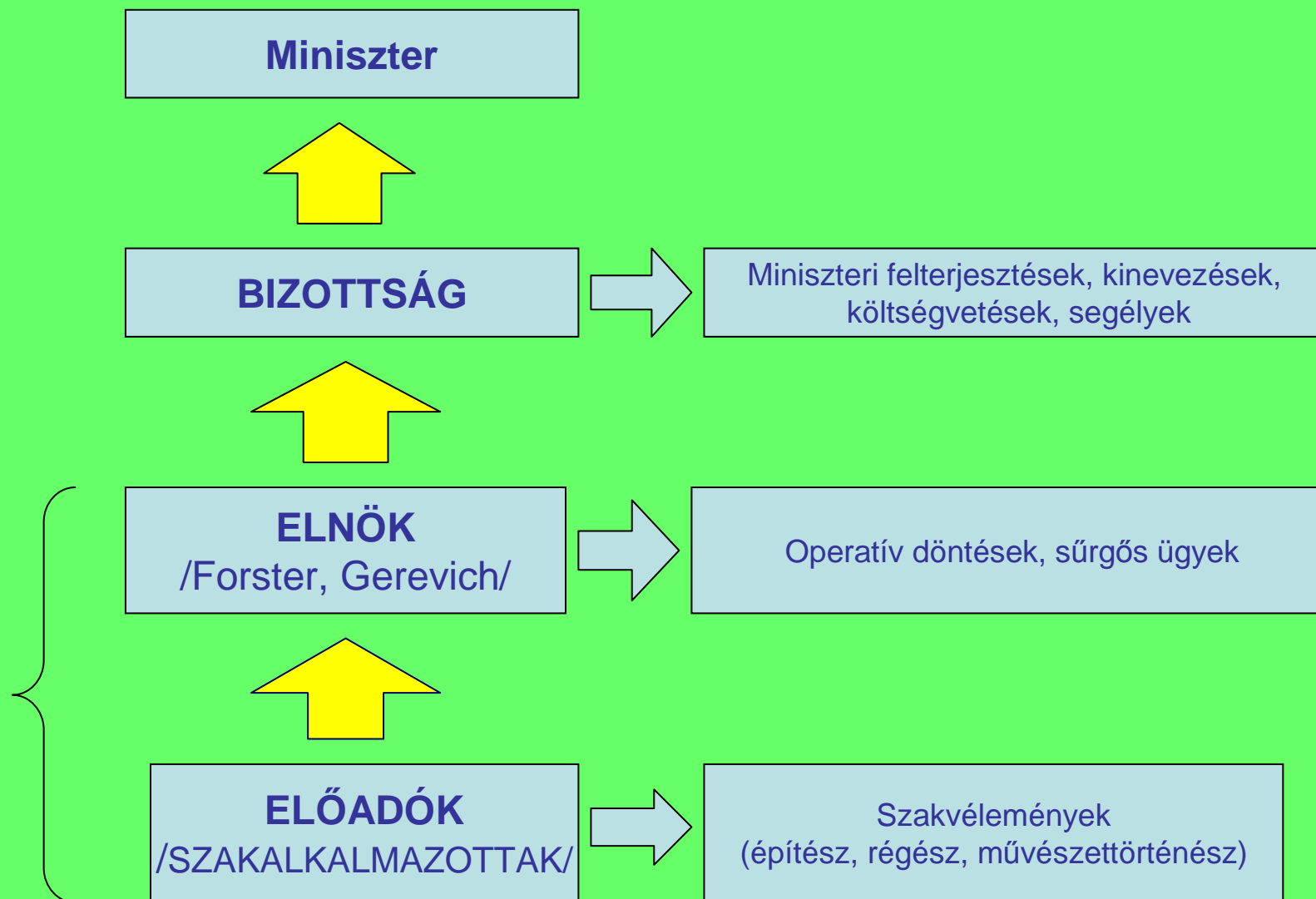

1997 OMvH + KÖI
Országos Műemlékvédelmi Hivatal
Kulturális Örökség Igazgatósága

2001
KÖH

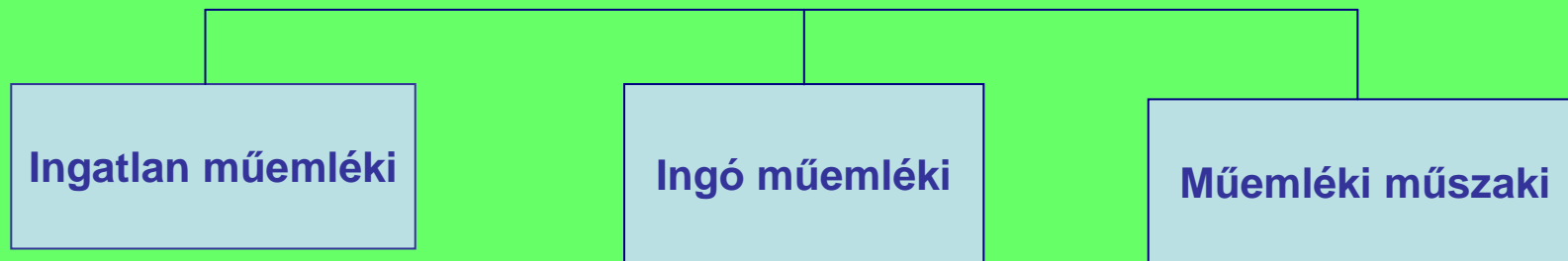
Műemlékek Országos Bizottsága (MOB) szervezeti felépítése

MOB, mint szakhivatal

1945-ben átalakul a szervezet

Három osztály

1945 után

Épületállomány pusztulása – új helyzet

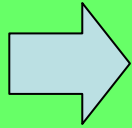
Hatáskörök összemosódása:

1./ **Ingtatlanok** -- MOB mellett más intézmények is

Újjáépítési Minisztérium

Országos Építésügyi Kormánybiztosság,

Fővárosi Közmunkák Tanácsa

romos műemlékek lebontása (munkaterv, apparátusuk nincs)
esztergomi bazilika helyreállítása (Miniszterelnökség),

2./ **Ingó műemlékek**

Gyűjteményegyetem Tanácsa és a **múzeumi törvény** (értsd. múzeumi műtárgy),

MOB ellenvélemény -- ingó és ingatlan műemlékek összetartoznak
(nyilvántartás, ellenőrzés, védelem)

Műtárgy: ma készülő művek is ide értjük, de nem tartoznak a műemlékvédelem alá

Műkinccs: történeti, néprajzi, régészeti tárgy nem tartozik ide, de a műemlékvédelem tárgyai

Sándor palota

Tabáni templom

Rudas fürdő 1945 előtt

Rudas fürdő az ostrom után

1949. évi 13. tvr. a múzeumokról és műemlékekről

Hatály: 1949– 1965.

Intézményi háttér: MUMOK, mint szakhivatal (a MOB jogutódja)

Új elemei:

- **Kényszervégrehajtás** (tulajdonos költsége)
- Hatásosabb érvényesülés, **eredeti jelleg feltárása**
- Fenntartás szabályozása: „**épségben és változatlan állapotban**”
- **Védetté nyilvánítás** (műemlékjegyzék és földkönyv)
- Föld alatti maradványok **jogi minősítése** „régészeti jelentőségű földterület” - (rom emlékek a régészethez kerültek)

Költségviselés szabályai:

Állagfenntartás – tulajdonos

Kényszervégrehajtás – állam előlegez

Állagfenntartáson túl – államkincstár (de a gazdagodás megtérítése) + tűrésre kötelezés

Műemlékvédelem az építésügyi jogszabályokban

- **1960-as** évektől az **építésügy alá** kerül, **önálló szabályozása megszűnik**
- **1967-től** **Ét.** végrehajtási rendeleteként (1998-ig 4 jogszabály volt hatályban egyszerre)

Országos Építésügyi Szabályzat (OÉSZ) – bev. Az 5/1961 (III.9.) ÉMr.

- 159-167. § - műemléki értékkategóriák bev.

1964. évi III. tv. az építésügről (Ét.) + 30/1964 (XII.2.) Korm.r.

- alapvető feladatok, jogkörök, hatáskör telepítés és átruházás

1/1967. ÉMr. a műemlékvédelemről

- hatósági feladatok leosztása
 - 1./ **ÉVM** – saját hatáskörben
 - 2./ **OMF, BMF, Tanács VB** - átruházott hatáskör

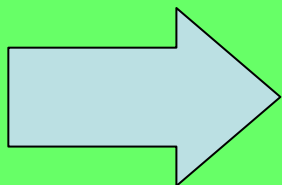
Értékkategóriák

I./ Épületek vonatkozásában:

- Műemlék - **M**
- Műemlék jellegű építmény – **MJ** (1998 01.01.-től megszűnt)

II./ Területi védelem kategóriái:

- Városképileg védett – **VK** (1998 01.01.-től megszűnt)
- Műemléki környezet - **MK**
- Műemlék jellegű terület – **MJT**

Sajátos tárgyak köre

történeti kert

temető

rom- emlékek (1997)

történeti táj és látvány (2001)

1997. évi LIV. tv. a műemlékekről /1

Hatály: 1998. január 1. – 2001. október 17.,

Általános rendelkezések (I. fejezet)

- **M, MJT MK, történeti kert**
- **Településrendezés**, településfejlesztés (összhang, hagyományok, életminőség, szerkezet, beépítési mód, magasság, morfológia, történeti épületállomány, térburkolat)

Feladatai:

- 1./ **Tudományos** kutatás.
- 2./ **Helyreállítás, védelem**
- 3./ **Kizárólagos állami tulajdon** (melléklet)

Műemlékek fenntartása, használata (II. fejezet)

- **Fenntartói kör** az 1991. évi vagyontörvénnyel bővül
- **Kiterjed:** fenntartás, jó karbantartás + kertépítészet, tartozékok, sérülések, hiányok pótlása
komfortfokozat emelése (támogatandó cél)
- **Bontás szabályai**
- **Tűrési kötelezettség**

Műemlékvédelem sajátos tárgyai (III. fejezet)

- 1./ történeti kert
- 2./ romemlék
- 3./ temetők

1997. évi LIV. tv. a műemlékekről /2

Irányítás, szervezet, finanszírozás (V. fejezet)

- Központi Környezetvédelmi Alap -
- országos illetőségű központi államigazgatási szerv :

Védetté nyilvánítás (VI. fejezet)

- Miniszteri jogkör (MK is): a határos ingatlan, érintkező közterület és ezzel határos ingatlanok
- Ingatlan-nyilvántartás + Hatósági nyilvántartás

Feladat és hatáskörök (VII. fejezet)

Hatósági és szakhatósági tevékenység

- 1. fok: OMvH FI,
- 2. fok: Elnök

Építésügyi hatósági jogkör: engedélyezéssel történik,
építési munka, használatba vétel, terület felhasználás, telekalakítás

Hatósági jogkör: építési engedélyhez nem kötött munkákhoz, kutatás, reklám, használati mód, fa kivágás / telepítés.

Szakhatósági jogkörök: hozzájárulással történik

- védett területen nem védett épület, új építmény
- védett területen, védett ingatlant nem érintő: terület felhasználás, telek alakítás, kisajátítás, fa
- nem védett temetők kiürítése
- kisajátítás / kezelői jog felülvizsgálata – kezdeményezési jog

II. Blokk

A hatályos szabályozás.

Általános és szervezeti kérdések

Jogszabályok az örökségvédelemben

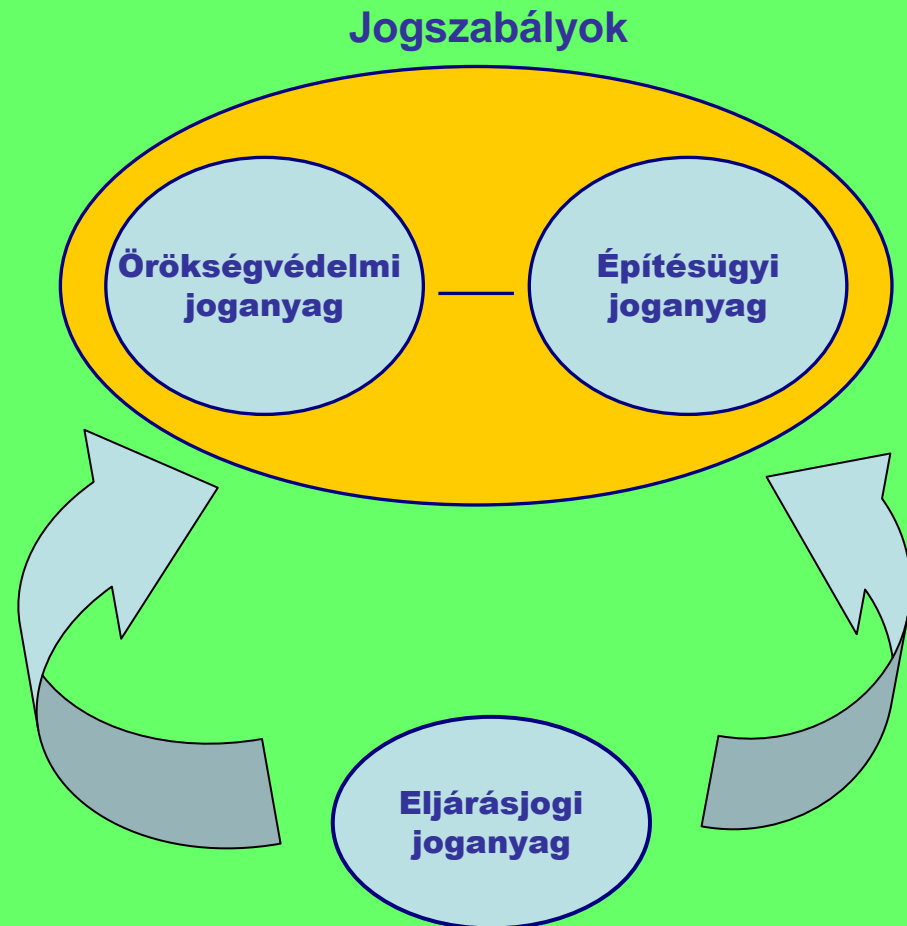
Joganyagok alkalmazásának rendje

Az épített örökségvédelem szabályait két joganyag öleli fel:

**1.örökségvédelmi joganyag, és
2.építésügyi jogszabályok.**

Az épített örökség elemeire (védett és területi védelem alatt álló épületek) a **Kövt. szabályait** kell alkalmazni.

Nem szabályozott kérdésekben ill. eltérés esetén az építési jog- szabályok rendelkezései irányadóak.

Műemléki törvények a rendszerváltás után és a műemlékpolitikai indokok

I. / a műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvény

- **Privatizáció** - Tulajdonosi kör átalakulása,
- **Új tulajdoni formák** (önkormányzat)
- **Törvényi szintű szabályozás** követelménye (korlátozó jelleg, jogok, kötelezettségek)
- Tulajdon feletti rendelkezési jog **kontrollja**

II. / a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény

:

- **Integrált örökségvédelem** koncepciója
- **Egységes törvény + EU konform** szabályozás
- **Emlékanyag veszélyeztetettsége**
- **Együttműködés a fejlesztésekkel** (településrendezés, környezet-, és tájvédelem)
- **Eljárások átfedésének megszüntetése**
- **Új intézményi struktúra**
- **Állami szerepvállalás** változása (Ket., KVI)
- **Közérdek + jogbiztonság**

1991. évi XXXIII. tv. az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról + 63/1990. Korm.r. a megyei Vagyonátadó Bizottságokról

1990 előtt állami tulajdonú ingatlanok átadása (műemlékek is)
(OÉSZ – VB a kezelő, Ötv.--: korlátozottan forgalomképes vagyonnak minősítette)

Tartalma:

- Állami tulajdonú műemlékek és föld (azonos helyrajzi szám)

Feltétele:

1./ **Kezelőként szerepelnie kellett** a nyilvántartásban. Megszűnt tanács illetve szerve
2./ Tanácsi felügyelet alatt volt és **közüzemi célra alapított** állami gazdálkodó szerv

- **Feltételek vállalása** (miniszter) vagy kikötések nélkül
- közös tulajdonba adást is megengedi

1995-től bíróság dönt a vitás ügyekről

VÁB (fővárosi és megyei szint),

- az állami vagyon átadásával összefüggő feladatok ellátására.
- Személyi összetétele – BM + egyetértési jog (Miniszterek)

Örökségvédelmi jogszabályok

I./ Az új koncepcióra épülő szabályozás **közös törvénybe emeli be a régészeti, az épített örökségi és az ingó tárgyi emlékek** (kulturális javak köre) védelmét.

2001. évi LXIV. tv., a kulturális örökség védelméről
(módosította a 2005. évi LXXXIX. tv.)

II./ Jogterületek szabályait a tv. **végrehajtási és ágazati rendeletek bontják ki.**

- **10/2006 (V.9.) NKÖMr.** a KÖH eljárásaira vonatkozó szabályokról
- **18/2001 (XI.18) NKÖM r.** a régészeti lelőhelyek feltárásának részletes szabályairól és a leletmegtalálás jutalmazásáról
- **21/2007 (II.26.) OKM r.** a 18/2001. NKÖM r. módosításáról
- **4/2003 (II.20.) NKÖM r.** az örökségvédelmi hatástanulmányról
- **17/2002 VI. 21. NKÖM r.** a kulturális örökség hatósági nyilvántartásáról

III./ Kormányrendeleti szinten szabályozta a

• **308/2006 (XII.23.) Korm.r.** a KÖH-ről

• **191/2001(X.18.) Korm.r.** az örökségvédelmi bírságról.

Építési tárgyú jogszabályok

1997. évi LXXVIII. tv. az épített környezet alakításáról és védelméről (Étv.)

244/2006. (XII.5.) Korm.r. az építési műszaki ellenőri, valamint a felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól

252/2006 (XII.7.) Korm.r. a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról

253/1997 (XII. 20.) Korm.r. az orsz. településrendezési és építési követelményekről (OTÉK)

104/2006 (IV.28.) Korm.r. a településtervezési és építészeti-műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól

45/1997 (XII.29.) KTMr. az építészeti műszaki tervdokumentációk tartalmi követelményeiről

47/1997 (XII.29.) KTMr. az építésügyi és műemlékvédelmi hatósági ellenőrzés szabályairól

46/1997 (XII. 21.) KTMr. az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos hatósági engedélyezési eljárásokról.

40/1997 (XII.21.) KTMr. az építésügyi hatósági kötelezési eljárásról

85/2000 (XI.28.) FvMr. a telekalakításról

21/1970 (VI.21.) Korm.r. a fák védelméről

Az örökségvédelmi törvény (Kövt.) felépítése (2001. évi LXIV. tv. a kulturális örökség védelméről)

I. rész: Általános szabályok, értelmező rendelkezések – 1-7.§

II. rész 1. fejezet: Régészeti örökség védelme (lelőhelyek védelme, feltárási formák)– 7/A – 27.§

2. fejezet: **Műemlékvédelem**

Védetté nyilvánítás- elővédelem, ideiglenes védelem -2 9 – 35. §

A műemlékvédelem sajátos tárgyai - 3 6 – 40/A§

Fenntartás és használat - 41 – 45. §
(fenntartás, használat és lebontás szabályai)

Történeti kertek
Temetők
Műemléki területek
Történeti táj
Műemlék jellegű terület
Műemléki környezet

3. fejezet: kulturális javak védelme – 46 – 61.§

III. rész: A hatóság feladatai – 62 – 87.§

Előzetes nyilatkozat *

Örökségvédelmi hatástanulmány *

Hatósági kötelezés

Hatósági nyilvántartások *

Eljárások szabályai *

Örökségvédelmi bírság

+

Ágazati
jogszabályok

Isd: örökségvédelmi
jogszabályok

Általános rendelkezések

1./ **Értékek köre -- kiterjesztőbb**, állandóan változik –

a kult. örökség egésze értékhordozó (egyedi elemek és csoportok)

II. / **Kövt. hatálya** – kult. örökség **elemeire**, kapcsolatos **tevékenységekre**, **személyre** és **szervezetre**

Tárgyi hatály

- **ingók,**
- **műemlékek,**
- **lelőhelyek,**
- **védőövezetek,**
- **egyedi elemekre és csoportra**

Személyi hatály

- **mindenki, aki ezek piacán szereplőként léphet fel**

III. / **Helyi védelem** – Étv. és helyi önkormányzati rendelet

IV. / **Nem terjed ki a hatály** – szellemi örökségre + Lvt. és Étv. szabályaira, kivételekkel

V. / **Közérdek** (nemzeti és egyetemes kulturális érdek) + közreműködői jogosultság és együttműködési kötelezettség

Értelmező rendelkezése (Kövt.7. §)

1. **Fenntartható használat:** az örökség olyan módon történő használata, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket, és nem vezet állagromláshoz
2. **Kulturális örökség elem:** régészeti örökség, műemléki érték, kulturális javak
3. **Műemlék:** törvény alapján jogszabállyal védett műemléki érték
4. **Műemléki érték:** történeti építmény, kert, temető, temetkezési hely, terület, összetartozó együttes, rendszer, tartozék, berendezés
5. **Védett örökségi elem:** tv. erejénél fogva védelem alatt álló ill. miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem
6. **Műemléki helyreállítás:** a jó karban tartási, fenntartási feladatokon túlmenő, a műemlék egészét vagy részét érintő felújítás, vagy visszaállítást célzó építészeti-, képző-, és iparművészeti beavatkozás
7. **Örökségvédelmi többletköltség:** :az örökség elemein végzett helyreállítási munkák olyan költségei, amelyet a Hivatal írt elő és a hatóság annak elismer és amelyek a fenntartással kapcsolatban nem merültek volna fel.

III. Blokk

RÉGÉSZETI VÉDELEM

szabályai

A régészeti védelem alapelvei

- **Kövt. 9. §**

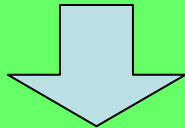
A régészeti lelőhelyek igénybevétele – számottevően **ne csökkenjen**, eredeti összefüggéseik jelentősen **ne károsodjanak**.

- **Kövt. 10. § (1)**

Lehetőleg **eredeti lelőhelyükön, állapotukban, összefüggéseik között**. Védelmük elsősorban **megelőző**, szükség esetén **mentő jellegű** legyen.

- **Kövt. 19. § - 22. §**

A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal (bányászat is) **a régészeti lelőhelyeket el kell kerülni**.

Ha beruházás másutt nem valósítható meg, **a lelőhelyeket előzetesen fel kell tárni (megelőző feltárás)**.

- **A régészeti feltárások költségeit ... annak kell fedeznie, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált.**

A régészeti örökség védelme

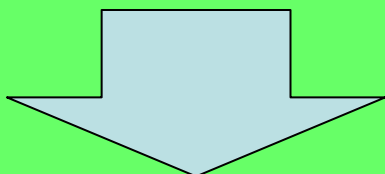
A Kövt. általános rendelkezései:

Kövt. 3. §

A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket e védelemmel összhangban kell végezni.

Kövt. 5. § (1)

közérdek

közreműködési jogosultságot
együtműködési kötelezettséget

(állam, önkormányzat, társadalmi szervezet,
egyház, állampolgár).

A régészeti örökségre vonatkozó általános rendelkezések:

Kövt. 7/A. § a-c.)

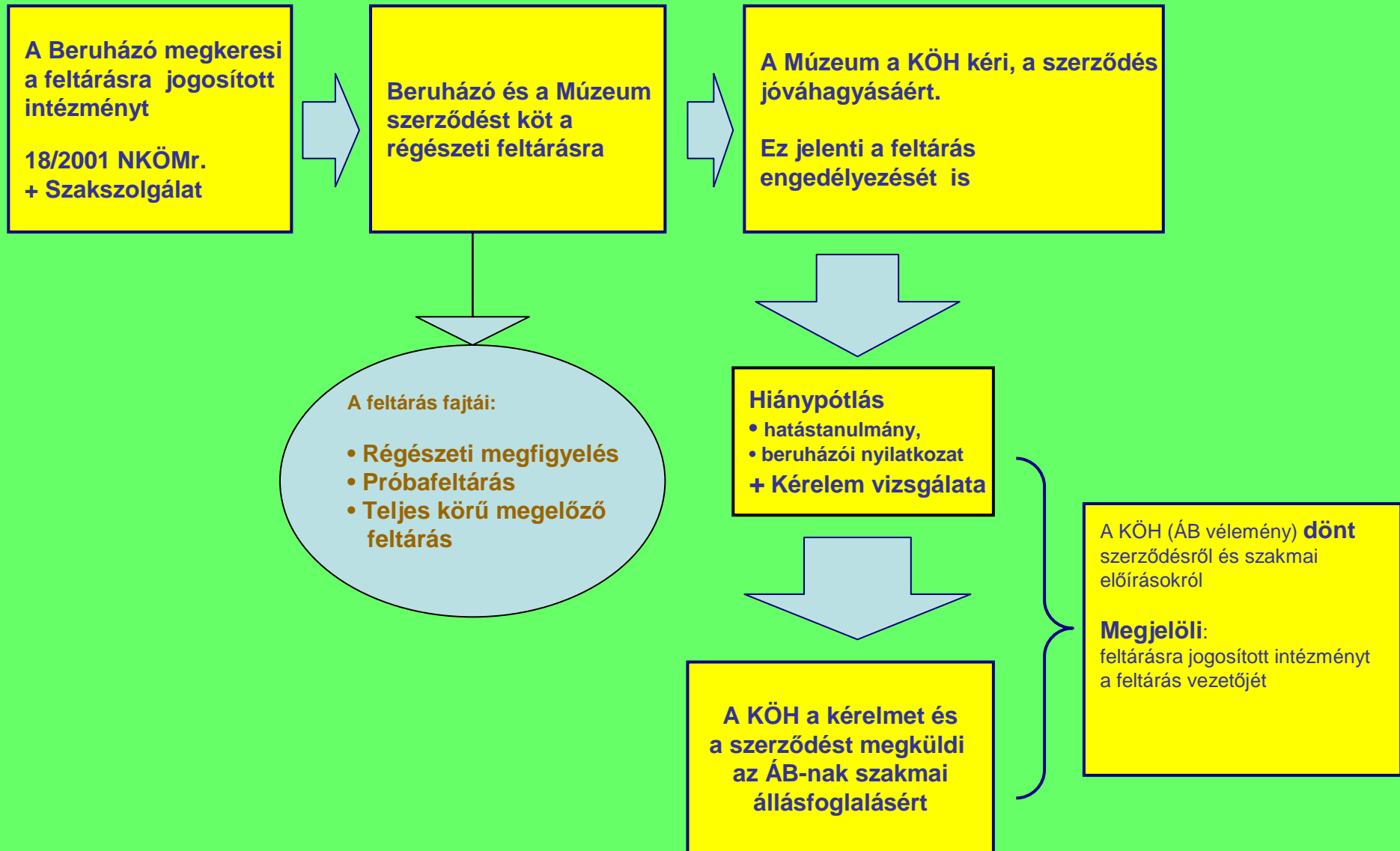
A régészeti örökség védelme kiterjed:

- a) a régészeti örökség felkutatására, értékelésére, számbavételére, nyilvántartására;
- b) a kiemelten vagy fokozottan védendő területek meghatározására, védetté nyilvánítására;
- c) a régészeti örökség megőrzésére.

Kövt. 8. § (1)

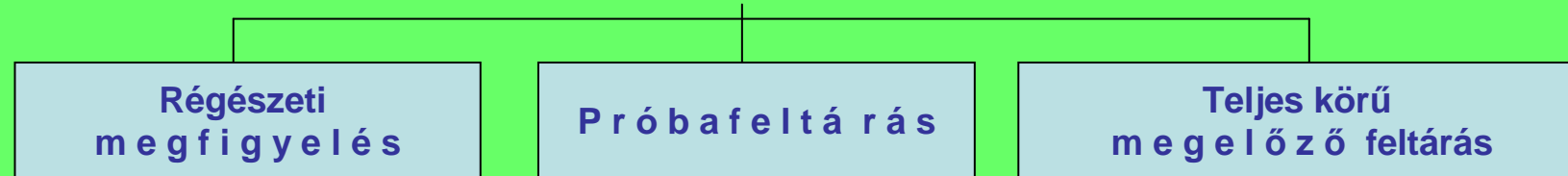
A föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet **állami tulajdon.**

A feltárás engedélyezése

Megelőző feltárássra vonatkozó eltérő szabályok

A megelőző feltárás fajtái

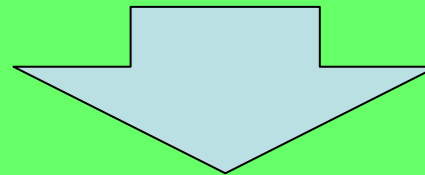

A szerződésben foglalt összegnek fedezni kell a **feltárás, a dokumentálás, az elsődleges leletkonzerválás**, és az **elsődleges leletfeldolgozás** teljes és a **leletelhelyezés rendkívüli költségeit**

Elszámolás: Múzeum köteles a **tényleges felhasználásról tételesen** elszámolni.

A rendelet 2007. évi módosítása:

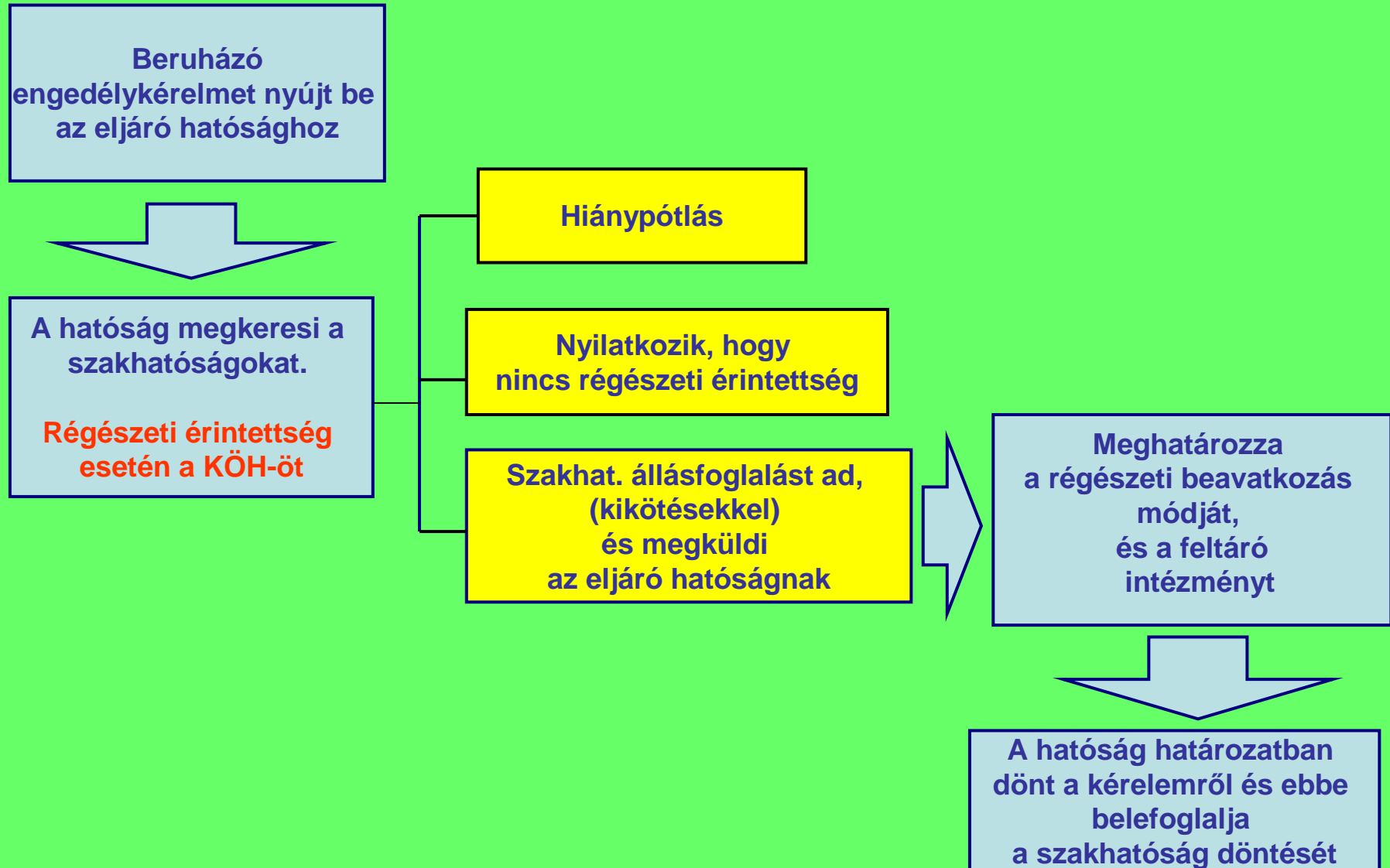
A beruházó nyilatkozni köteles, hogy a munka **nagyberuházásnak számít-e** (hatástanulmány)

Régészeti Szakszolgálat
(OKM-hez tartozó intézmény)

Bevonhatja az adott nagyberuházással érintett területen a múzeumot is

Engedélykérelemhez kapcsolódó régészeti szakhatósági eljárás

18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet

a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól

Intézmények

Régészeti feltárást

az **illetékes múzeumok***,
a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok,
a régészeti tanszékkel rendelkező magyarországi egyetemek, } végezhetnek
a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete,
az örökségvédelmi intézmények }

Személyek

Feltárás vezetője csak **régész** lehet, aki a múzeummal munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati vagy megbízási jogviszonyban áll.

Feltárási engedély

Kérelmet a jogosult intézmény nyújthat be megelőző 30 nappal..

Feltáró kötelezettségei

Megelőző és **mentő** feltáráshoz kapcsolódó eltérő szabályok

- Bejelentési kötelezettség
- Új eleme – „nagyberuházás”: minden nettó 1,5 milliárd forintot meghaladó beruházás, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., valamint a Vásárhelyi Terv koordinátor szerveinek kezelésében a nettó 100 millió forintos értékhatárt meghaladó beruházás;

IV. Blokk

M Ű E M L É K V É D E L E M

szabályai

Elővédelem - Ideiglenes védelem

A védetté nyilvánítási eljárást a hatósági feladatok közül kiemeli, és - a műemlékvédelmi munka szakmai logikájához igazodva - a műemlékvédelem általános feladatai közé sorolja műemléki érték megállapítását célzó szakmai feladatsor utolsó fázisa. Ennélfogva helye a műemlékvédelem általános, nem pedig hatósági feladatai között van.

Elővédelem

- Összeállítása **tudományos feladat**, értékleltár alapján, azaz nem hatósági feladat.
- Elnöki jóváhagyással
- **90 napos** rálátási lehetőség, bejelentési kötelezettség
- **Célja:** a műemléki értékek minél tágabb köre legyen – a műemlékvédelem látókörében.
- A másik eszköz a **helyi védelem** központi nyilvántartása,

Ideiglenes védelem

- Az eljárás alapjául szolgáló **bizonyítékok fellebbezéssel nem lehet támadhatóak**, de az elrendelése igen, mert határozattal történik
- Elrendelésével kapcsolatban a hatóság nem folytat le bizonyítást, csak arra szolgál, hogy az **eljárás idejére biztosítsa az ingatlant**.
- **Indokolási kötelezettség nincs.**
- Az **eljárás alapja:** a tudományos adatok és ezek rendszerezett értékelése.
- Elrendelésével a hatósági jogkör is átszáll.
- Az ingatlan mindenben műemlék módjára viselkedik

Védési eljárás

Előzmények:

- Ún. **listás védelem**
- **1963**: első műemlékjegyzék (leltárjegyzék alapján, belső minisztériumi számmal)
- **MJ és MJT – VK** vonatkozásában **hivatali határozattal**
- 1997-től **csak miniszter rendelettel** (kategóriák is változnak)

Jogalkotási folyamat, fellebbezni nem lehet ellene

Védés menete:

- Bárki javaslatot tehet
 - A KÖH előkészíti az eljárást (VNYB döntés, értesítés, dokumentáció, felterjesztés, javaslat ideiglenes védelemre)
 - **Miniszter:**
rendeletben dönt
meghatározza az állam **elővásárlási jogát**
kijelöli a **műemléki környezetet** is
 - Ideje alatt ideiglenes védelem adható ki
- Törlési eljárás:** megegyezik a védési eljárással

A hatóság feladatai: Örökségvédelmi hatástanulmány

- 4/2003 (II.20.) NKÖMr. írja elő településrendezési eljárás során illetve a KÖH előírása alapján.
- Az engedélyezési dokumentáció része. (Az alapidokumentáció készíttetőjének feladata).
- Kötelező elkészíteni a településrendezési eljárásoknál
 - **településfejlesztési koncepció,**
 - **településrendezési terv,**
 - **helyi építési szabályzat**
 - **szabályozási terv**
- Műemléki hatósági engedélyezési eljárás során (KÖH előírhatja):
 - Műemlék **funkciójának, használati módjának megváltoztatására**
 - Műemlék vagy egyes részeinek **más helyre szállítása**
 - **Történeti kertben**
 - **Fényforrás** elhelyezésénél
- Tartalmi követelményei
 - Számbavétel, részletes állapot ismertetése, helytörténeti adatok
 - Előírányzott változtatások
 - Hatáselemzés
 - Összefoglalás

A műemlékvédelem sajátos tárgyainak köre

(Kövt. 36 - 40. §)

Előzménye:

Az **1997. évi LIV. törvény egységesítette** a különböző műemléki kategóriákat: MJ és VK megszűnt.

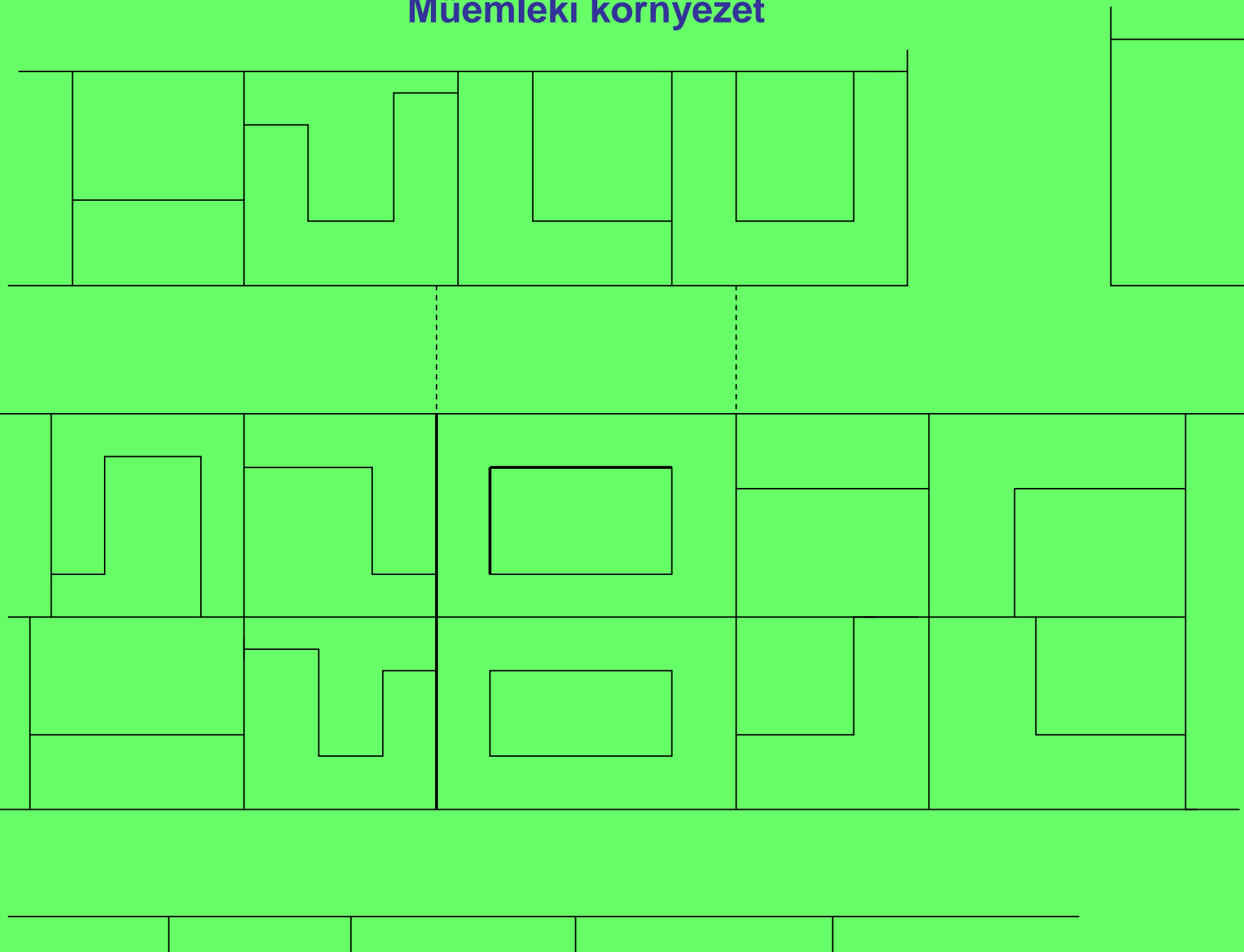
A Kövt. **átalakította és újra csoportosította a területi védelem kategóriát**, továbbá új elemekkel bővítette: a **történeti kertek, temetők és temetői emlékhelyek**, továbbá a területi védelem csoportjait: **műemléki jellegű területek (Mjt)**, **műemléki környezetek (MK)** és a **történeti táj** kategóriáját.

Ezek vonatkozásában, továbbá külön kategóriaként a Világörökség területén a KÖH szakhatóságként jár el.

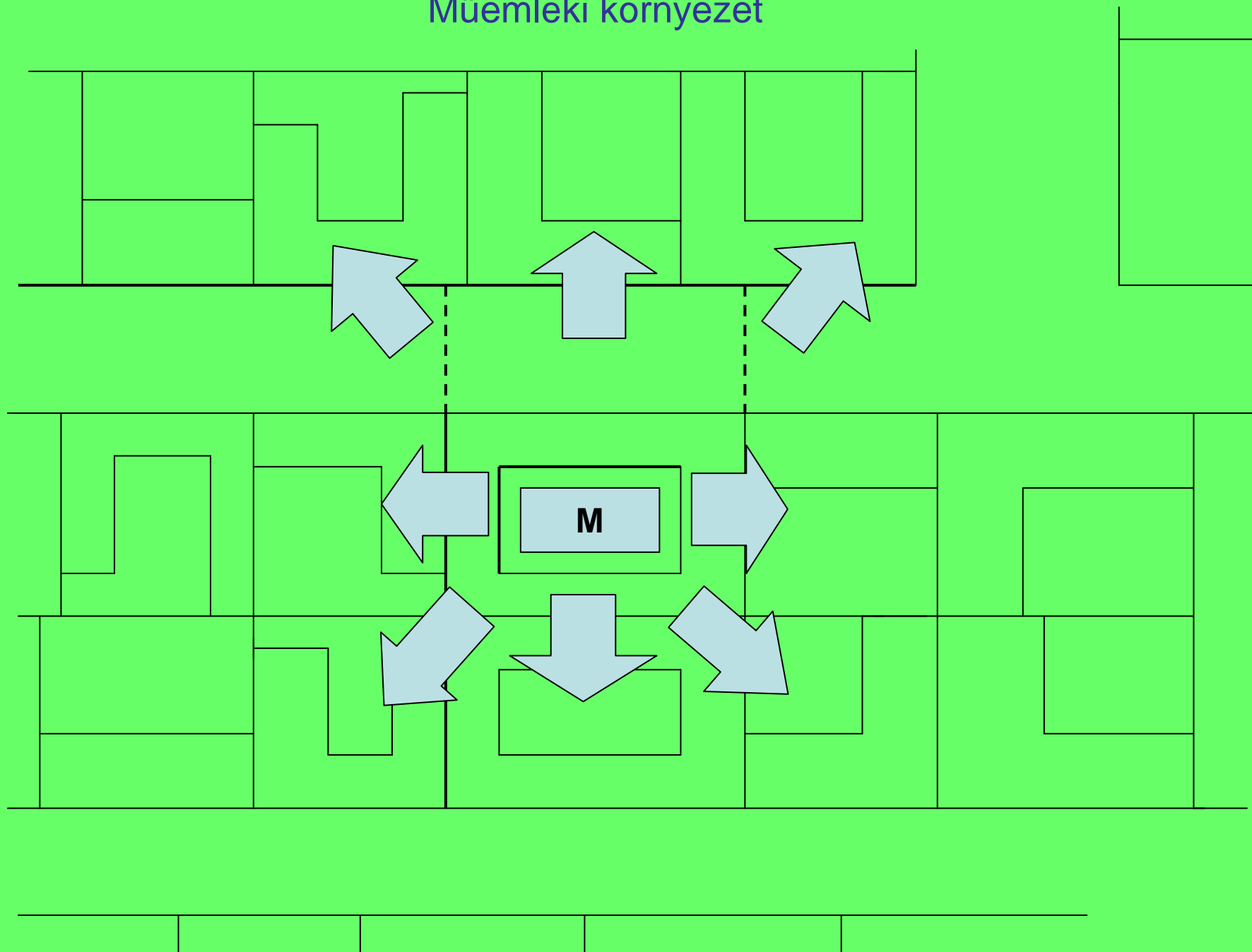
Közös szempont: az **építészeti, városépítészeti értékek fenntartható használatát** biztosítani kell

- **Mjt. (Kövt. 39§)**
jellegzetes, történelmileg kialakult településszerkezet, beépítésének módja, összképe, tájjal való kapcsolata, terei és utcaképei, összefüggő rendszert alkotó építményeinek együttese
- **Mk. (Kövt. 40. §)**
védett műemlékkel vagy Mjt.-vel közvetlenül határos ingatlanok, közterületrészek és közterületrészekkel határos ingatlanok
- **Az „ex lege MK”** azt jelenti, hogy a védett épület közvetlen szomszédságában illetve átellenben a védett épület határai által lefedett területen álló épületek tartoznak ide. 1999.01.01 után a miniszter maga rendeli el az MK területét, ha ez nem történik meg, akkor az „ex lege” szabály lép elő, ha rendelkezik, akkor eltérhet az lex lege szabálytól és másterületet jelölhet ki.

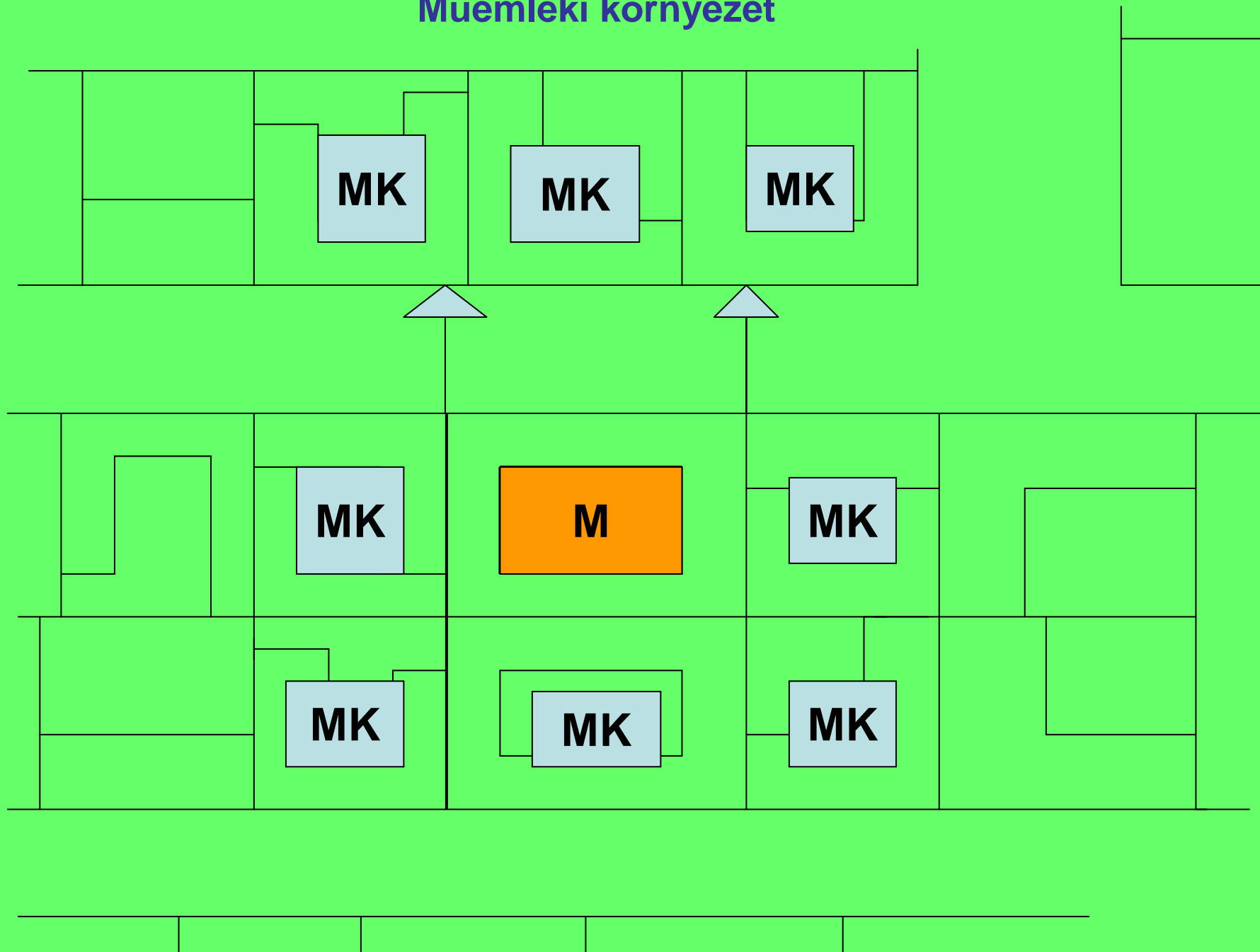
Műemléki környezet

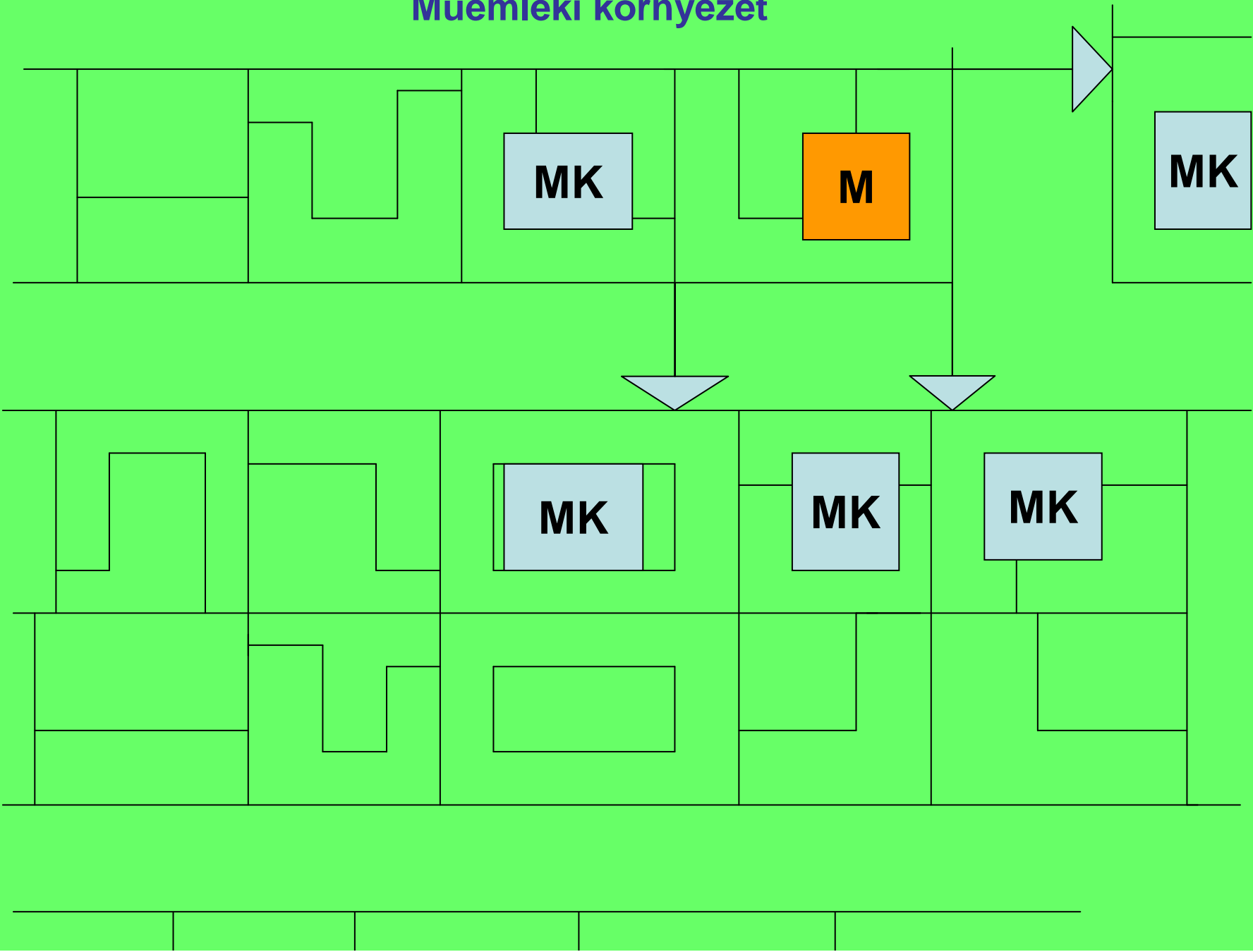
Műemléki környezet

Műemléki környezet

Műemléki környezet

A hatóság feladatai

Előzetes nyilatkozat

- **Kövt. 65.§ (1)** - „A hatóság hatósági illetve szakhatósági engedélyhez kötött tevékenységek esetén – kérelemre – köteles a kérelmező által megjelölt munkák vagy tevékenységek **engedélyezésével kapcsolatos feltételekről** nyilatkozni.”
- **Elhatárolás: előzetes nyilatkozat ≠ elvi építési engedély**

Előzetes nyilatkozat – az építés általános, megelőző feltételeiről és az eljárás ezzel összefüggő rendjéről tájékoztassa a leendő ügyfelet, azaz nem műszaki feltételre és nem használati funkcióra vonatkozik. (pl. telekalakításra lesz szükség, tulajdonosi hozzájárulást kell beszerezni, földhasználati jogot kell létesítenie, társasházat kell alapítania)

Elvi építési engedély – azokat a műszaki paramétereket tartalmazza, amelyek alapján az építési engedély megszerzhető

A hatóság feladatai: Hatósági nyilvántartás

A KÖH **jogszabállyal előírt hatósági nyilvántartást** vezet, hatósági jogkörrel (hatósági bizonyítvány)
Ehhez kapcsolódik a **műemlékjegyzék adatbázisa**.

Országos kiterjedésű, **központi** nyilvántartás

Közhiteles: az ellenkező bizonyításáig mindenki számára **kötelező**

Nyilvános: adatai – kivéve személyes adatok bizonyos köre.

Feladata: azonosításhoz -- adatok és tények, őrzése, rendszerezése.

17/2002 (VI.21.) NKÖM r. (8. §)

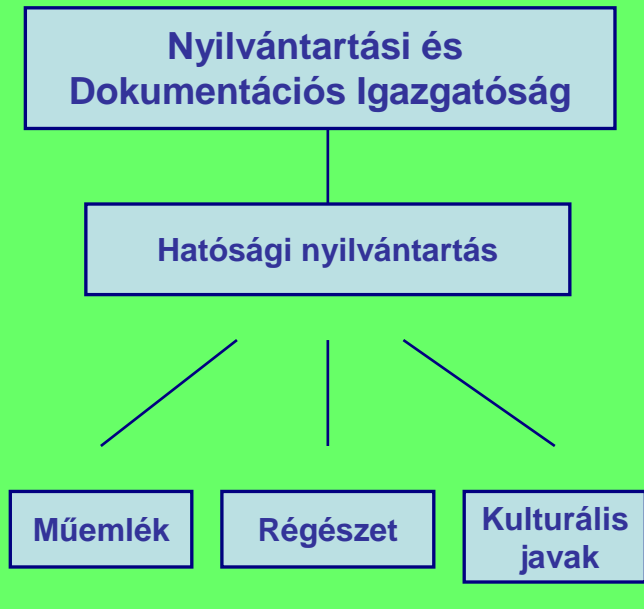
Adatairól kérelem alapján szolgáltat adatot, (igazg. szolgáltatási díj)

Tartalma:

1. **ingatlan-nyilvántartás** (tulajdoni lap törzslapja) adatait
2. Védettség **jogi jellegét**, keletkezése időpontját, határozat számát
3. Objektum **leírását**, leltárjegyzékét
4. Az épület **funkcióját**, **kutatás-feltárás adatait**
5. A műemléket érintő legfontosabb **határozatokat** és azok számát
6. Örökségvédelmi **bírságkategóriába sorolását** (MI-III)

Ehhez tartozik a **:jelzőlog, elidegenítési és terhelési tilalom**

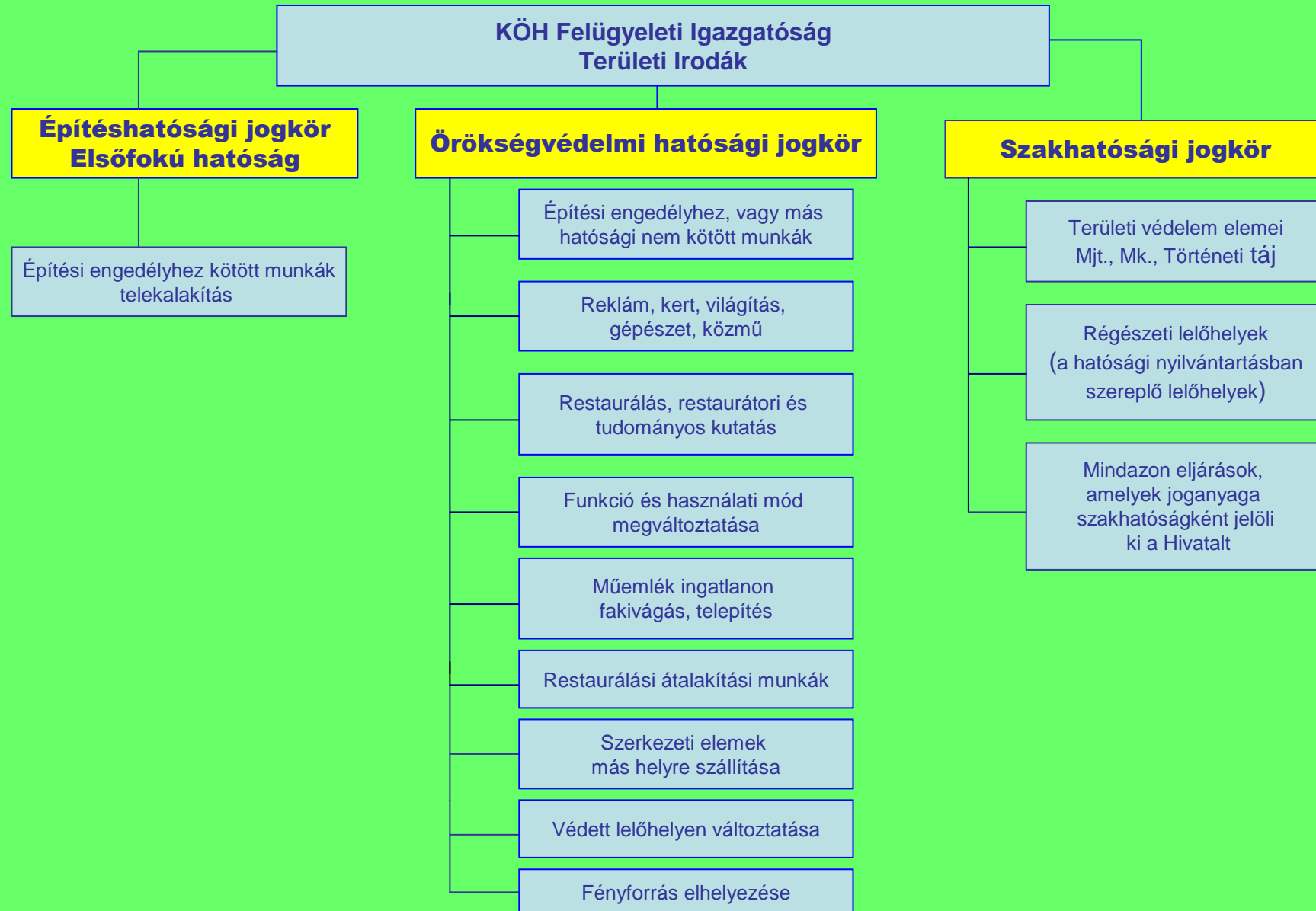
Ehhez az adatbázishoz kapcsolódna a **is**

A Hivatal hatósági **nyilvántartást** vezet.

- a./ Régészeti **lelőhelyekről**
- b./ Régészeti feltárási **engedélyekről**
- c./ **Műemlékekről**
- d./ **Védetté** nyilvánított **kulturális javakról**
- e./ **Kiviteli engedélyekről**
- f./ Muzeális intézmények **működési engedélyeiről**
- g./ **... fontos adatokról**

Hatósági jogkörök

Tervfajták tartalmi követelményei

Az építési jogszabályok közül az ágazati rendeletei szinten szabályozott **45/1997 (XII. 29.)KTMr.** és **46/1997. (XII.29.) KTMr.** határozza meg a műszaki dokumentációk tartalmi követelményeit.

Elvi építési engedély

Építési, építészeti, műemléki, régészeti és műszaki **követelmények előzetes tisztázása céljából** kérhető. **1 évig köti** a hatóságot. Érvényét veszti, ha 1 év alatt az építendő nem Kér építési engedélyt. **Építési munka nem kezdhető.** .

Tervdokumentáció tartalma:

1. térkép, helyszínrajz
2. Meglévő építmények méretarányos körvonalrajza
3. Tervezett beépítettség utatószámai
4. Környezetbe illesztése, fotómontázs
5. Műemléki követelmények

Építési engedély

Építési munka egészére kell kérni.

Több szakaszra bontott építkezés esetében az egyes Szakaszokban **külön-külön is** lehet kérni.

Tervdokumentáció tartalma:

1. térkép, helyszínrajz
2. Tereprendezési terv
3. Alaprajzok
4. Metszetek
5. Homlokzatok
6. kertépítészet
7. Műszaki leírások
8. Tűzvédelmi dokumentáció
9. Talajmechanika

Kivitelezési engedély

Tervdokumentáció tartalma:

1. Helyszínrajz
2. alaprajzok
3. Metszetek
4. Tartószerkezeti tervek
5. Épületgépészet, elektronikus tervek
6. Részlettervek
7. Méretkimutatások, konszignációk
8. Szakágankénti műszaki leírások

Speciális tartalmi követelmények

A műemléki dokumentációnak egyrészt – mint építészeti-műszaki tervdokumentációnak – **meg kell felelnie** a **45/1997 KTMr.szabályainak**, másrészt a **műemléki** hatósági követelményeknek is. Az építési engedélyezési **dokumentáció összeállításánál** a meglévő épületre vonatkozó előírásokat Kell értelemszerűen alkalmazni.

A R. tartalmi elemeit **egészíti ki a 10/2006. (II.26.) NKÖMr.** . E szerint **további kötelező kellékek** és előírható **mellékletek** szükségesek ,bármelyik engedélyezési fajtához, ezek:

Kötelező kellékek:

1. Felmérési terv
2. Fotódokumentáció
3. Homlokzati műszaki tervek
4. Színezési vázlat
5. Utcakép rajzi és fényképi ábrázolásai

Előírható mellékletek

1. Kertépítészeti terv
2. Belsőépítészeti és világítási terv
3. Kutatás
4. Építészettörténeti adatok
5. Épületgépészeti és elektromos terv
6. Diagnosztikai vizsgálatok

Vonatkozó szerzői jogok 1999. évi LXXVI. tv.

- Az ügyféli jogállás vélelmezése és hatóság általi elfogadása **nem azonos terjedelmű** az ügyfél irat és más dokumentum lemásolásának szabályával.
- Az építésügyi eljárásban **tervdokumentumok** is megtalálhatóak az iratanyagban, ezekre is vonatkozik az **iratbetekintés joga**, azonosan az egyéb iratokéval. Az ügyfél az iratokról **saját költségére másolatot** kérhet, **kivéve a rajzi és tervi dokumentumokról**, ezek **szerzői jogi védelem** alatt állnak.
- Ezek sem **manuálisan**, sem **gépi-fénymásolási úton**, vagy **fotográfiai-digitális felvétellel** nem másolhatóak, **kivéve** a szerző, vagy leszármazói **írásbeli engedélyét**.
- A rajzi ill. műszaki terv dokumentumok szerzői jogi védelmére lsd. **a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv.** megfelelő rendelkezéseit.

Szakhatósági jogkör – szakhatósági a modell

Az öv hatóságnak ún **védett területen** álló épületek **külső megjelenését** illetően szakhatósági jogköre van . **műemlék jellegű terület** -en (Világörökség is) és **műemléki környezet** (jogi és ex lege)

Az eljárásban **más hatóságok is döntési jogkört** kapnak.

Keltezéssel, aláírással és bélyegzőlenyomattal látják el a tervdokumentációt, Állásfoglalásaikat az **eljáró hatóság** foglalja **közös határozatba**.

Kötelező bevonni az eljárásba és köteles állásfoglalást adni

A jogszerű hallgatás jogintézménye megszűnt (semmisségi ok)

Az állásfoglalás **köti** a hatóságot, ez kétféle, **elutasító** illetve **megadó** lehet.

Ellene önálló fellebbezést nem biztosít a törvényhozó, csak az egész határozat támadható.

Közművek, kéményseprők

- Az építményekkel kapcsolatos építésügyi engedélyezési eljárásokban **a szakhatóságokon túlmenően** az adott esetben érdekelt **közművek** (víz, csatorna, gáz, távhő--, és áramszolgáltatás) üzemeltetői és a kéményseprő ipari-szolgáltató szervezet működnek közre.
- **Nyilatkozataikat** - a szakhatósági állásfoglalással szemben, amelyet a hatóság szerez be - az **építető** köteles beszerezni.
- A nyilatkozat **tartalma** - arra kell kiterjedni, hogy a szükséges közmű ellátottság biztosított-e , illetve milyen feltételekkel, műszaki megoldással biztosítható

Rendeltetés módosítás

Örökségvédelmi hatósági engedélyhez kötött

Az engedélyezés feltétele

- a tervezett funkció **feleljen meg a helyi építési szabályzatnak,**
- műemléki értéket **ne veszélyeztesse az érvényesülését,**
- **ne legyen méltatlan** annak eszmeiségéhez, továbbá
- az új rendeltetés **hatásai ne terheljék a környezetet.**
- **feleljen meg az állékonyság és biztonságos használat követelményeinek.**

Tudományos kutatás

- A műemlék helyreállításának tervezését megelőzően kutatásra van / lehet szükség. Mindig egyedileg kell eldönteni, kiterjedését is.
- **Célja** az épület építési periódusaiban fellelhető átalakulási folyamatának tisztázása, értékek feltárása, (mely építési korszaka érdemes a visszaállításra)
- **Feladata** a tudományos értékelést (értékeltá)t elvégezni, szempontokat nyújtani a helyreállításhoz.
- **Menete:**
- **Szondázó kutatással.** Korlátozott körű fizikai beavatkozást jelent. Meghatározza a további munkák mélységét és a várható eredményeket és költségvonzatát is.
Építéstörténeti kutatás: írott forrásokon alapul
Falkutatás, roncsolásos beavatkozás (építési korszakok időrendi sorrendje, építési szerkezetek, falfestések, homlokzati színezések, díszítő és épületplasztikai elemek meghatározása).
- **Dokumentáció** összeállítása, tartalmaznia kell az összes adatot, munka anyagokat (felmérési vázlatok, manuálék, fotók, rajzi dokumentációk) és ezek elemző értékelését, valamint a helyreállítási javaslatot.
- Eljárásjogi szempontból a kutatás (restaurátor vagy tudományos kutatás) elvégzése is engedélyköteles, a műemléki hatóság ad **örökségvédelmi hatósági engedélyt** ad a **tulajdonosnak** arra, hogy megbízzon egy képesítéssel rendelkező és megfelelő gyakorlatát igazolni tudó (művészettörténész, régész) kutatót a munka elvégzésével.

Ügyintézési határidők

- **Kövt. 75 § (3)**
- A KÖH építésügyi engedélyezési jogkörében - 90 nap
- Örökségvédelmi hatósági engedélyezési jogkörében - 60 nap
- Szakhatósági jogkörében 15 nap (Ket.-tel összefüggésben)
- **Meghosszabbítás 15 nappal, 1x**

- **Határidő kezdete:**
 - **Kérelem beérkezése**
 - **Hivatalból indított eljárásnál a megindítás napja**
 - **Felügyeleti szerv eljárásánál, az iratok megérkezésének napja**

Ki az ügyfél?

- Az **Áe.** szabályaival szemben a **Ket.** (Isd. 2004é évi CXL t.) lényegesen szélesebb körben terjesztette ki az **ügyfelek** (építésügyben: szomszédok) körét:
- **Ügyfél az,** akinek az ügy valamilyen
jogát,
jogi helyzetét, vagy } érinti
jogos érdeké }
- **Építésügyben tipikus ügyféli kör: szomszédok (46/1997. Korm.r -- Áe. – Ket.)**
- **Társasházak** esetében – a tulajdonostársak vonatkozásában - elegendő a közös képviselőnek megküldeni a határozatot. Ezzel szemben a bérlő jogállású lakók számára személy szerint kell a határozatot megküldeni.

A kérelem elbírálásának feltételei

- **A hatósági engedély megadásának feltételei:**

- A tervezett építés megfelel az Étv. és nemzeti szabvány szerinti feltételeknek, vagy az eltérés a 10/2006 NKÖMr. § szerint indokolt
- Megfelel a az egyes építmények ill. területek védeltségét elrendelő, vagy azokra további feltételeket megállapító jogszabályoknak, szakhatósági követelményeknek
- Megépítése és használata nem veszélyezteti az állékonyságot, az életet és egészséget, a köz-, és vagyonbiztonságot ill. nem sérti a közérdeket
- Biztosított a rendeltetésszerű használathoz a közlekedési csatlakozás és közmű-, ill. energia ellátottság
- Igazolt a tervezői jogosultság
- Igazolt az építési jogosultság

- **A hatóság az engedélyt – az általános eljárásokban megfogalmazottak mellett is - megtagadja:**

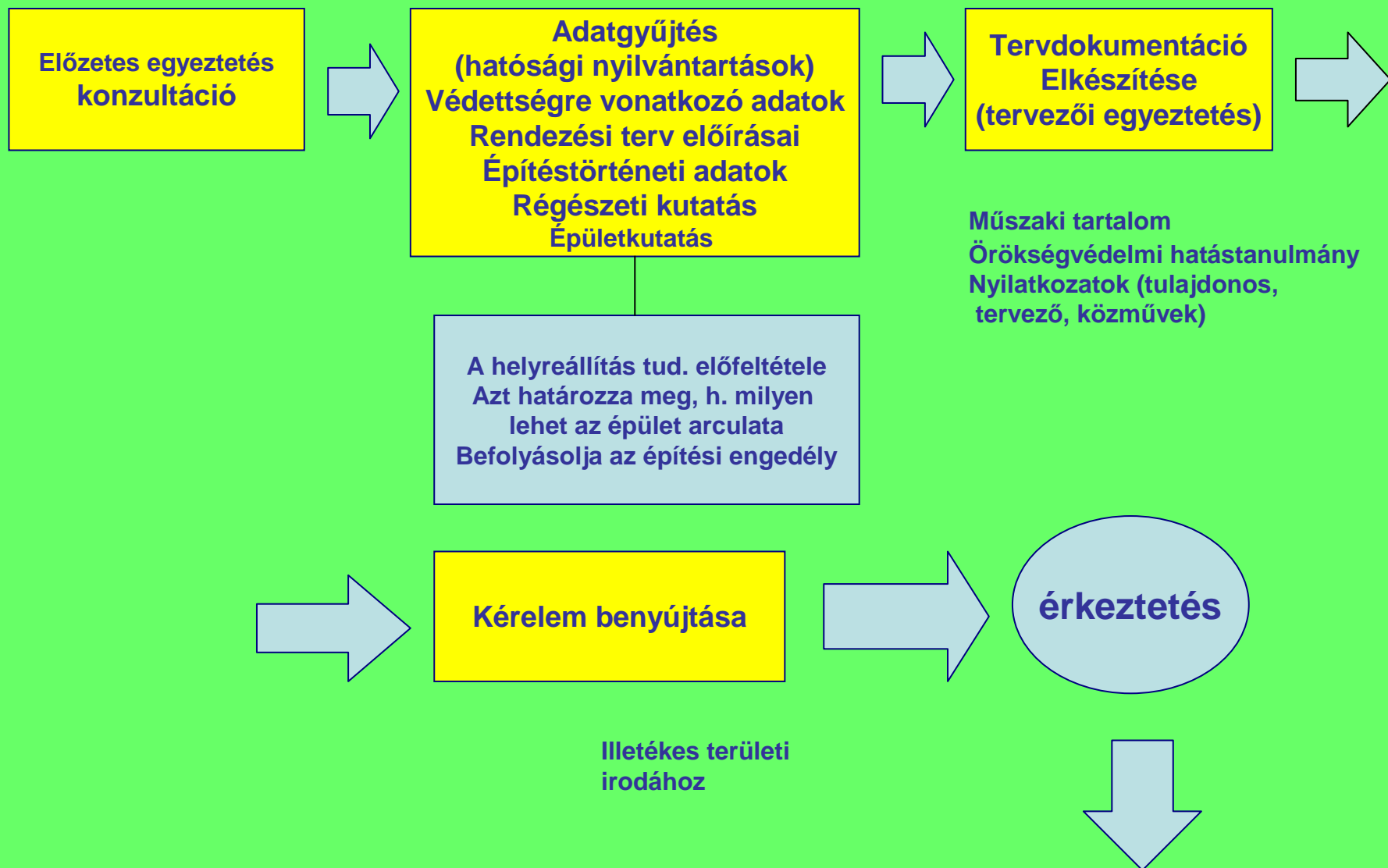
- a műemlék jellegét, történelmi jelentőségét, hitelességét sértő állapot jönne létre
- műemléki arányrendszerét rontja, értékei érvényre jutását gátolja

- **Telekalakítási engedélyt megtagadhatja:**

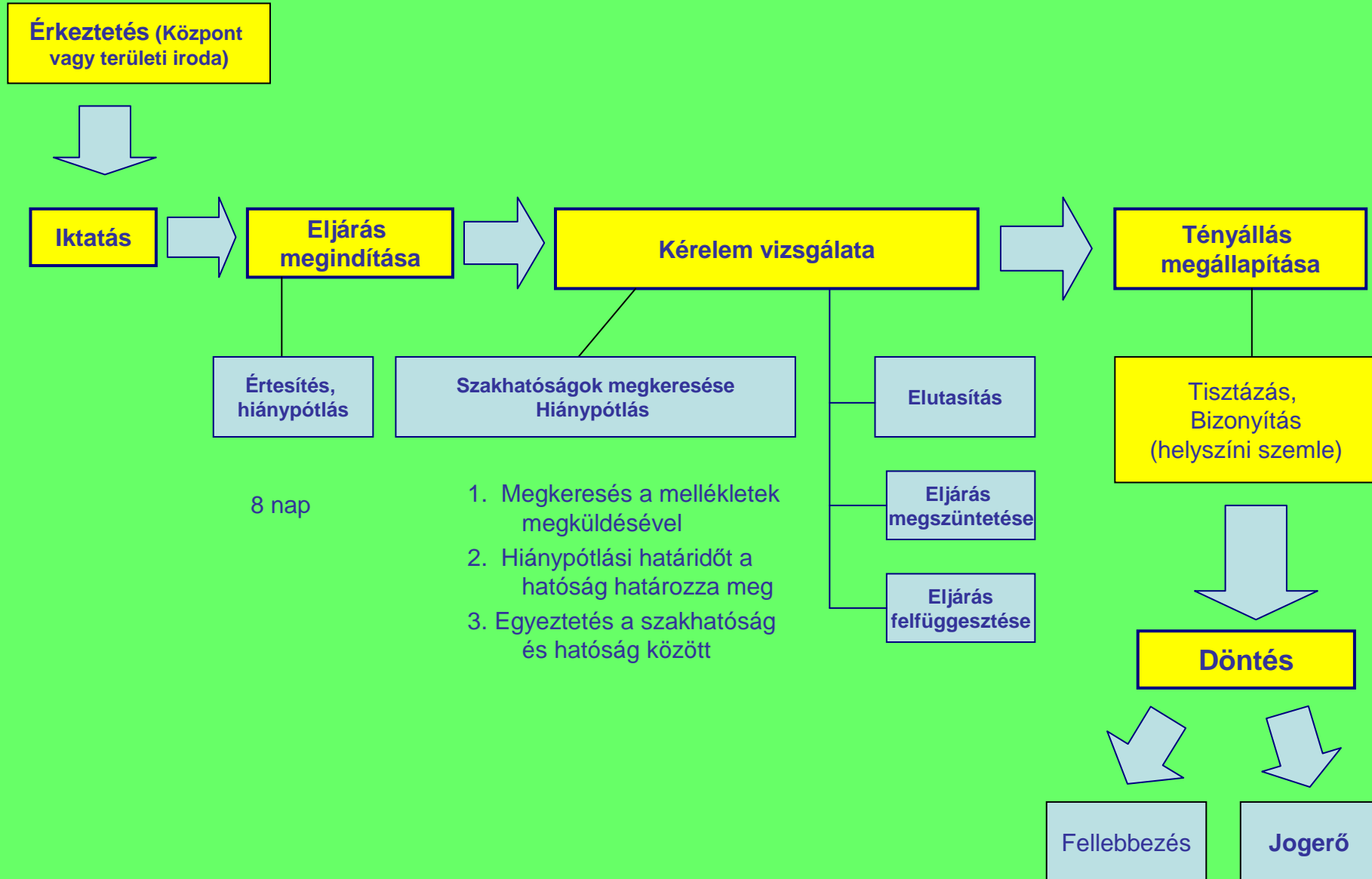
- ha a tervezett telekfelosztás vagy telekhatár-rendezés nem veszi figyelembe a történelmi településszerkezetet, a történelmi utcavonalat
- ha a műemlékhez tartozó eredeti ingatlanterület megosztására irányul, abban az esetben is, ha a terv szerinti ingatlanok egyébként megfelelnek az Étv. és OTÉK (lsd. építési jogszabályok) előírásainak.

- Az építmény **tervdokumentációját**: a tervezőnek a tervezett rendeltetésnek és tervfajtának megfelelő tartalmú és részletességű dokumentumokból magyar nyelven kell összeállítani. A tervdokumentációban a hatályos nemzeti szabványokban ill. a helyszínrajz esetében külön jogszabályban meghatározott jelöléseket kell használni, ezek hiányában egyedileg meghatározott, egyértelmű jelkulcsot kell használni.

Építési engedély kérelem előkészítése

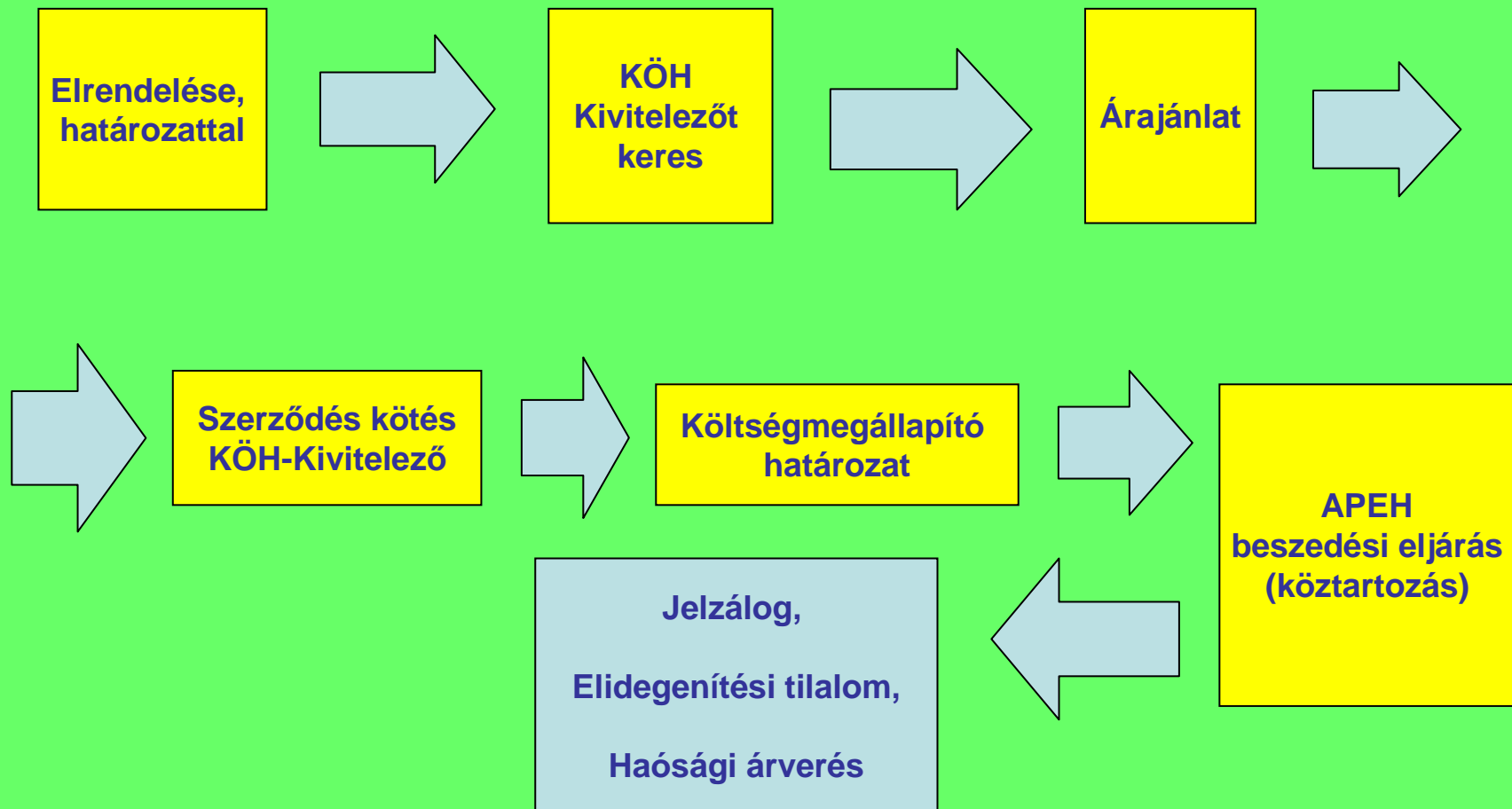

Az első fokú eljárás modellje (Ket.) a műemléki - építésügyi igazgatásban

Kényszer-helyreállítás

- Az örökségvédelem **végső hatósági eszköze**: ha a kötelezések és eljárási szankciók nem vezettek eredményre
- Menete:

Elővásárlási jog

Kövt. 86. § (1) és (3) és Ptk. szabályai, és Kövt. 33 – 34. §

Ún. **alakító jog**, jogosultja **egyoldalú nyilatkozattal léphet be** a vevő helyére, azonos elővásárlási jogok esetén jogszabály határozza meg a sorrendet.

- **törvényen alapul**, a Magyar Állam javára. (a KÖH részére nincs)
- nyilatkozattételi kötelezettség – 15 nap
- **Árverés** – árverési biztos (bizományos, végrehajtó) **árverési hírdetményt (jegyzőkönyvet)** megküldi, ha a KÖH részt vesz, akkor **leütés után azonnal nyilatkozni kell**

1. Az állam tulajdonából ki nem adható műemlékek

forgalomképtelenek, kiv. ha még magántulajdonban van
– **megszerzési kötelezettség** – időhatár nincs.

Lista változtatása országgyűlési kompetencia (törvénymódosítás)

2. Minden műemléki és régészeti védettség alatt álló ingatlan adásvétele esetén

Időhatár: 1998. 01. 01.

Csak adásvétel esetén értelmezhető (csere, apport, ajándékozás stb esetén nincs)

Kisajátítás

Kövt. 87. §, és

1976. évi 24. tvr. a kisajátításról /33/1976 (IX. 5.) MT r./

Általános szabályok:

- **nem állami tulajdonban lévő ingatlanok megszerzése**
(állami v. önkormányzati tulajdonba kerülhet)
- **vételi ajánlattal** indul
- Ingatlanrészre is kérhető

Feltétel: azonnali, feltétlen és teljes kártalanítás (ha adásvétel útján nem lehetséges)

A KÖH kezdeményezi, illetékes **Közigazgatási Hivatal folytatja le**

Közérdekű célok és kisajátítás célja – 4. §, 5. §, R.5. §

1. **védtett lelőhely** (környezete, feltárása, védőövezet kialakítása szükséges)
2. **örökségvédelmi érdek másként nem biztosíthatóak** és a fennmaradását veszélyezteti
3. **történeti együttes visszaállítása**

Telekalakítás

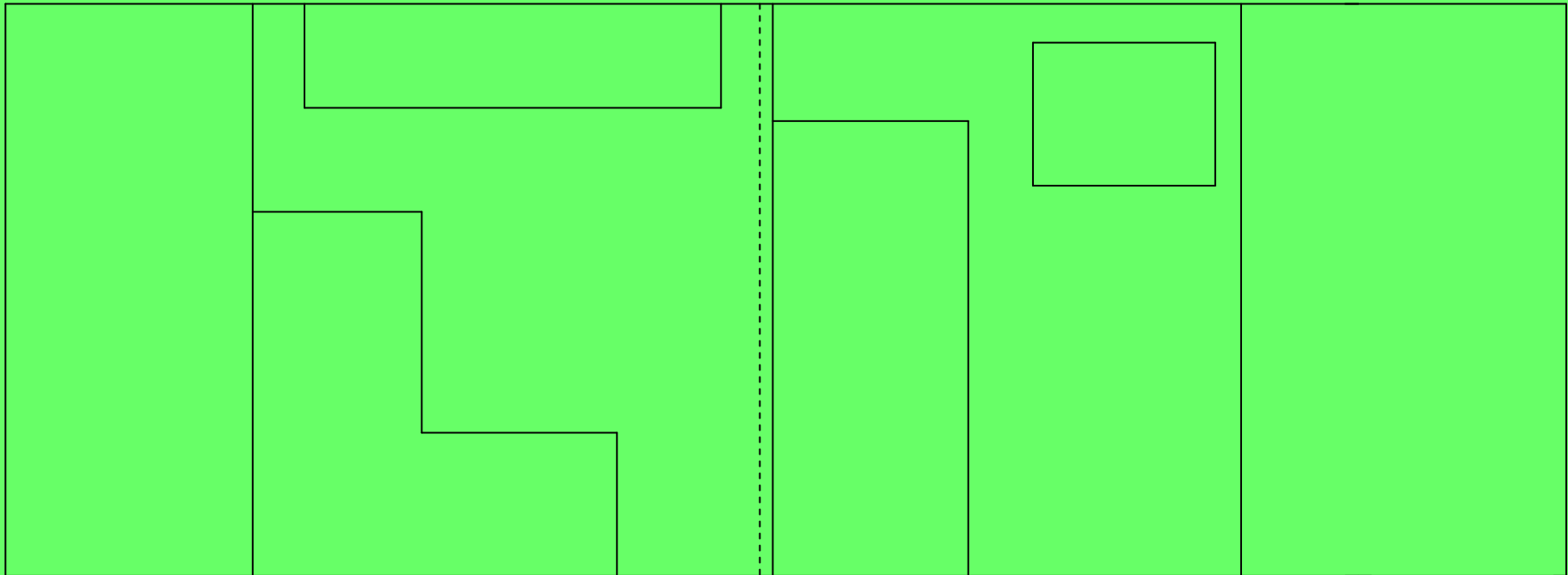
Szabályok:

- 85/2000 FvMr. És a Kövt. szabályai szerint történik
- Műemlék ingatlanok telekalakítási ügyeiben a **KÖH az eljáró hatóság**
- Menete: **telekalakítási vázrajz és számítások (régi és új állapot) – kérelem**

1./ Telekalakítás

2./ Telekhatár rendezés

Telekalakítás

A Kövt. melléklete
Kizárólagos állami tulajdonban tartandó ingatlanok

A hatályos **Kövt. mellékletét képező lista** tartalmazza az állam tulajdonából ki nem adható műemlékek jegyzékét

- Először Korm.rendeleti szinten szabályozták, majd a műemlékvédelemről szóló 1997. évi LÍV. törvény mellékleteként **törvényi szintre emelték.**
- A listán szereplő ingatlanok **forgalomképtelenek**
- **Kezelő: Kincstári Vagyoni Igazgatóság (Áht. – joghézag)**
- **Kivétel:** a még magántulajdonban álló iongatlanok
- **Kövt. 33. §** megszerzési kötelezettség
- **Kövt. 86. § (1) és (3)** elővásárlás

Illeték

- A **KÖH** sem az előtte folyó hatósági, sem szakhatósági eljárásért **nem szed** ún. igazgatási szolgáltatási díjat, mert a kérelmezőnek az egész építéshatósági eljárásért az **illetékekről szóló 1990. évi XCIII. évi tv.** szerint illetéket kell fizetni.
- **Az illeték mértéke:**
 - Telekalakítási és elvi telekalakítási engedély – telkenként: **5000.- Ft**
 - Hatósági bizonyítvány: **2.000.- Ft**
 - Építésügyi hatósági eljárásban igénybe vehető fellebbezés: **30.000.- Ft**
 - Elvi építésügyi hatósági engedély: **15.000.- Ft**
 - Építési engedély – lakásonként ill. önálló rendeltetési egységenként: **10.000.- Ft**,
egyéb
rendeltetésű épületnél önálló rendeltetési egységenként 250 nm hasznos
alapterületig **20.000.- Ft**
 - Rendeltetés megváltoztatására irányuló kérelem – önálló rendeltetési egységenként: **10.000.- Ft**
 - Felvonó, mozgólépcső: **15.000.- Ft**
 - Használatba vételi eljárásra irányuló kérelemnél **10.000.- Ft**

V. Blokk

Világörökség

Nemzetközi szerződések és jogszabályok

Világörökség

- A Világörökség kategóriáját az **UNESCO 1972. évi egyezménye** fogadta el a világ kulturális és természeti örökségének védelmére. Az egyezmény célja a kiemelkedő nemzeti kulturális és természeti értékek világörökség részeként történő megőrzése.
- Magyarország csatlakozását az **1985. évi 21. törvényerejű rendelettel** építette be a magyar jogrendbe.
- Lényege, hogy a részes tagállamok vállalják a területükön lévő nemzetközi védelem alatt álló kulturális örökség aktív védelmét.
- **Világörökség Egyezmény** – a világ kulturális és természeti örökségének védelméről (1972. 11.16.) – Magyarország (1985) – a magyar jogrendbe az **1985. évi 21. tvr.** építette be. (176 tagállam)
- 1. és 2 cikkelye - kritériumok **2 csoportja** - kulturális csoport kritériuma a hitelesség és másik 6 kritérium legalább egyike (emberi alkotószellem műve, jelentős hatása van kora építészetére (Duna parti látkép), stílus, technológia)
- Hivatalos tanácsadó szerve az **ICOMOS** (Műemlékek és Műemléki Együttesek Nemzetközi Tanácsa) – 1965 Varsó, nemzetközi szervezet. Feladata: elmélet, módszertani, tudományos kérdések terjesztése, szakmai fórum kialakítása,

Szervezeti felépítése

- **Részes Államok Közgyűlése** – 2 évente ülésezik
- **Világörökség Bizottság** (Comittee) – 1976-tól, 21 tagú testület (stratégia, szabályozás, listára felterjesztés, helyszínek ellenőrzése)
- **Vezetés** (Bureau) – 7 tagú
- **Világörökségi Központ** (WHC) – 1992-től (Párizs) az ülések közötti folyamatos munka biztosítása – előkészítés, szervezés, bonyolítás
- **Világörökségi Alap** – UNESCO tagdíj 1%-a a kötelező hozzájárulás mértéke

Budapest, Világörökség kérdései: Az UNESCO szabályozás különbséget tesz ún. mag-zóna és ún. védő-felvezető zóna között. Ezt a különbségtételt a magyar jogi szabályozás nem ismeri, ezért mindkét területre egyformán a magyar területi védelem „műemlékjellegű” (Mjt) védelmet rendel.

Világörökség, budai oldal látképe

Nemzetközi szerződések

- Egyezmény az Európai Építészeti Örökség védelméről
- Építészeti Örökség Európai Kartája
- ET Európai Kulturális Örökség megőrzéséről szóló 880. sz. ajánlás

- Tagja lehet az ET tagállamain(41) kívül 3. állam is; min. 3 elfogadó tagállam kell, csatlakozás nyitott, nk. bíróság joghatósága (csatlakozók számára kötelező.)

- **Tartalma:** tagállamok kötelezettségvállalása arra, hogy a nemzeti jogrendjében kialakítja szabályozását. (felügyelet, hatósági engedélyezési eljárás, kötelezés szempontjai, lebontási tilalom)
 - Pénzügyi segítségnyújtás, adópolitika, ösztönzés
 - Kockázatok csökkentése
 - Környezetminőség javítása
 - Helyreállítási politikák: várostervezés és rendezési, hagyományos műszaki megoldások fejlesztése, megőrzése
 - Hasznosítási igények

- **A politikák európai összhangja:** információcsere, nyilvántartás, módszerek, alternatívák, szakértői bizottságok rendszeres jelentései az ET Miniszteri Bizottságának

- **EUROPEAN SPATIAL DEVELOPMENT PERSPECTIVE – ESDP,** Potsdam (1999 május)

1991/6 Nemzetközi Szerződés

Egyezmény az Európai Építészeti Örökség Védelméről

- Az Európa Tanács tagállamai (41) az aláírók, (Magyarország **1990. aug. 1-én** csatlakozott)
- Nemzetközi szerződések szabályai vonatkoznak rá (min. 3 tagállamnak el kell fogadnia, bármikor lehet csatlakozni hozzá, nem tagállamok is, a szerződés felmondható, nemzetközi bíróság joghatósága alá tartozik, a csatlakozók számára kötelező)
- **Cél:** Európa Tanács égisze alatt, európai építészeti örökség érvényesítése, közös örökség
- eszméinek és elveinek érvényesítése, összhangban más egyezményekkel (Építészeti Örökség Európai Kartája, európai Kulturális Egyezmény, ET Európai Kulturális Örökség megőrzéséről szóló 880. sz. ajánlása)
- Aláíró tagállamok kötelezettségvállalásait tartalmazza (az Egyezménnyel összhangban a nemzeti jogrendben kialakítják a szabályozás kereteit és részletszabályait)

Törvényes eljárások:

- Jogrendszer kidolgozása (felügyelet és hatósági engedélyezési eljárás, kötelezés szempontjai, lebontási tilalom vállalása,)

- Kiegészítő intézkedések:

Pénzügyi segítségnyújtás (tagállami szint-költségvetés), adópolitika, vállalkozók ösztönzése
Fizikai lepusztulás kockázatának csökkentése
Környezetminőség javításának ösztönzése

Szankciók.

Új épület lebontatása is

- Helyreállítási politikák.

Átfogó műemlékvédelmi politikát fogadnak el (várostervezés, rendezési tervek, hagyományos műszaki megoldások fejlesztése, megőrzés támogatása)
Hasznosítás jelenkori igényei, korszerű igények szerinti átalakítás
Látogathatóság lehetősége

- Műemlékvédelem politikájának európai összhangja:

Információcsere, nyilvántartás, módszerek, megoldási alternatívák)
Szakértői bizottság
(rendszeres jelentés az ET Miniszteri Bizottságának, javaslatok, ajánlások)

Nemzetközi dokumentumok

1. Nemzetközi karták

- **Athéni karta** – 1931
 - Együtműködés a nemzetközi jog védelme alatt; „Szellemi Együtműködés Nemzetközi Bizottsága” (Népszövetség keretében); alapelvek: lemondás a teljes helyreállításról, visszahelyezés - anastylosis, hatóság intézkedési joga, kutatás, jelleg és közvetlen környezet védelme összehasonlító jegyzék a törvényekről, jegyzékek, archívumok.
- **Velencei karta** (konzerválás és restaurálás) – 1964
 - Általános alapelvek + nemzeti szintű megvalósítás. **Konzerválás**=eredeti képét változatlan maradjon, hagyományos környezet is, áthelyezni csak kivételesen lehet, **Restaurálás** = értékek feltárása a feladata, de csak a hipotézisig mehet el. Nem törekedhet stílusegység létrehozására.
- **Firenzei karta** (történeti kertek) - 1981
- **Narai dokumentum** a hitelességről -1994
- A műemlékek, épületegyüttesek és műemléki helyszínek nyilvántartásba vételének alapelvei - 1996

2. ICOMOS és más nk. konferenciák határozatai

- Lőcse (történeti városrészek felújításáról)- 1996
- Drezda (háborúban elpusztult műemlékek újjáépítése) 1982
- Weimar (az örökségvédelem jogi keretei) 1997

3. ENSZ, UNESCO dokumentumok, Európa Tanács

- Hágai egyezmény a kulturális javak fegyveres összetűzés esetén való védelméről – 1954
- Egyezmény a világ kulturális és természeti örökségének védelméről (UNESCO) - 1972
- Európai egyezmény a régészeti örökségről (ET, Valetta) – 1992.
- Firenzei egyezmény az európai kultúrtájról (ET) – 2000.

VI. Blokk

Egyéb kapcsolódó jogszabályok

47/1997 (XII. 29.) KTM r. az építésügyi és műemléki hatósági ellenőrzés részletes szabályairól

1. Hatálya:

- Minden építési munka + jogszabályok + engedélyek és ezek betartása + állapot és használat
- Nem terjed ki – nyomvonalas létesítmények, bányaművelés, vízi létesítmények
- Nem érinti az építésfelügyeleti ellenőrzést

2. Ellenőrző hatóság

- Elsőfokú építési hatóság – jegyző
- KÖH – védett épületek esetén

3. KÖH – műemléki hatóság ellenőrzése

Az általános építési hatósági ellenőrzés mellett

1. építési munkák ellenőrzése (építéssel nem érintett részek védelme)
2. rendeltetésszerű használat
3. építésrendészeti ellenőrzés (engedélyek)

4. MJT és MK területén:

- Közterület kialakítás, létesítmények, köztárgyak-utcabútorok (házszám, reklám, hirdetés)